

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5Tos/135/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123011024
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Juhás
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6123011024.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a sudcov JUDr. Martina Luptáka, PhD., MBA a JUDr. Štefana Juhása, v trestnej veci odsúdeného A. B., o návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 10. januára 2024 v Banskej Bystrici, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7PP/59/2023 z 28. novembra 2023, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného A. B. zamietla.

odôvodnenie:

Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 7PP/59/2023 z 28. novembra 2023 podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného A. B. (ďalej len „odsúdený“) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2T/1/2022 z 14. 01. 2022 vo výmere 30 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený sťažnosť, ktorá bola doručená okresnému súdu 01. 12. 2023. Svoju sťažnosť odôvodnil tým, že okresný súd poukazoval na jeho kriminálnu minulosť, ktorú už nemôže zmeniť a neprihliadol dostatočne na jeho terajšie správanie podporené správou Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová. Žiada preto o preverenie jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako nadriadený orgán, skúmal, či bola sťažnosť odsúdeného podaná včas, či bola podaná oprávnenou osobou, a či nedošlo k späťvzatiu sťažnosti alebo k vzdaniu sa práva podať sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia.

Postupom podľa citovaného zákonného ustanovenia a po preskúmaní trestného spisu krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť síce bola podaná včas a oprávnenou osobou, avšak nie je dôvodná.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého uznesenia a celého spisového materiálu zistil, že konanie, ktoré predchádzalo vyhláseniu napadnutého rozhodnutia, bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul odsúdeného, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku. Okresný súd rešpektoval právo odsúdeného na obhajobu, rozhodol na verejnom zasadnutí v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil, a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá

všetkým hľadiskám obsiahnutým v § 176 ods. 2 Trestného poriadku. Stručne vysvetlil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zároveň zrejmé, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona. Okresný súd vykonal na verejnom zasadnutí všetky potrebné dôkazy podstatné pre rozhodnutie o žiadosti odsúdeného o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Správne potom dospel k záveru, že v prípade odsúdeného neboli splnené podmienky na podmieňané prepustenie.

Sťažnostný súd konštatuje, že odsúdený nemá automaticky na podmieňané prepustenie nárok. Trestný zákon ponecháva súdu plne na úvahu, či pri zohľadnení a zhodnotení všetkých skutočností návrhu vyhovie, alebo nie. Svoje rozhodnutie musí súd racionálne a zrozumiteľne zdôvodniť. Zmyslom podmieňaného prepustenia totiž nie je, aby za dobré správanie, resp. za dobrú prácu vo výkone trestu odňatia slobody bol odsúdený automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby trestu, bez zreteľa na účel trestu. Podmieňané prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom k účelu trestu a k ďalším okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený aj na slobode povedie riadny život a že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Možno teda uzavrieť, že sa jedná o inštitút mimoriadny, bez stanovenia povinnosti súdu odsúdenému vyhovieť.

Predpokladom podmieňaného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je splnenie troch podmienok, ktoré musia byť splnené kumulatívne (§ 66 ods. 1 Trestného zákona). V tejto súvislosti krajský súd len dodáva, že prvá (formálna) podmienka, teda vykonanie určitej vyžadovanej časti trestu, bola v prípade odsúdeného splnená.

Pri rozhodovaní o podmieňanom prepustení, vychádzajúc z § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona, musí súd z hľadiska splnenia materiálnych zákonných podmienok zhodnotiť konanie odsúdeného pred spáchaním trestného činu, jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň reálne zhodnotiť predpoklad, či v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Z hodnotenia z ÚVTOS Banská Bystrica – Kráľová vyplýva, že správanie odsúdeného je bez disciplinárnych odmien a disciplinárne potrestaný bol dvakrát, a to 14. 09. 2022, kedy sa zdržiaval na zakázanom mieste a 20. 10. 2023, keď si neplnil zákonné povinnosti. Trest vykonáva v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Z hľadiska prijatia záveru, že od odsúdeného je možné očakávať vedenie riadneho života, je potrebné zohľadniť okolnosti predchádzajúceho života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017). Okresný súd správne prihliadol na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá je podľa hodnotenia ústavu menej priaznivá, riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Z obsahu spisového materiálu je možné zistiť, že odsúdený bol doposiaľ trikrát súdne trestaný za trestné činy nebezpečného vyhrážania, ohrozenia pod vplyvom návykovej látky a vydierania. V minulosti bol raz podmieňane odsúdený, avšak v skúšobnej dobe sa neosvedčil a vykonal trest odňatia slobody, z ktorého bol podmieňane prepustený. Následne sa dopustil ďalších dvoch trestných činov, za ktoré mu boli uložené nepodmieňané tresty. Opakovane mu boli ukladané rôzne tresty, pričom až hrozba uloženia nepodmieňaného trestu odňatia slobody, resp. jeho samotný výkon zabránili odsúdenému v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Správne poukázal okresný súd aj na výpis z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov, z ktorej vyplýva, že sa odsúdený dopustil 13 priestupkov, z tohto 6 spáchal potom, ako bol podmieňane prepustený. Okresný súd síce nesprávne uviedol, že sa dopustil celkovo 15 priestupkov, nič to však nemení na správnosti ním prijatého záveru, že odsúdený nepreukázal vedenie riadneho života. Z uvedeného je tak zrejmé, že z doposiaľ uložených trestov sa odsúdený zjavne nepoučil, nemali na neho žiadny výchovný vplyv, aby začal viesť riadny život, keďže sa opakovane dopúšťal ďalšej trestnej činnosti, preto aj krajský súd dospel k záveru, že len výkon celého pôvodne uloženého trestu prispeje k tomu, aby si odsúdený skutočne uvedomil, že musí viesť riadny život a nedopúšťať sa protiprávnej činnosti.

V prípade prognózy budúceho správania sa odsúdeného je potrebné prihliadať aj na prostredie, v ktorom sa odsúdený ocitne po podmieňanom prepustení. Z hodnotenia odsúdeného ústavom sú aktuálne evidentné relatívne dobré rodinné vzťahy medzi odsúdeným a jeho rodičmi a súrodencami, s ktorými nadviazal korešpondenčný a telefonický kontakt, nevyužil aj možnosť návštevy. Je potrebné poukazať,

že viacerých priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu sa dopustil voči blízkej osobe – svojmu otcovi. Intenzita či stabilita rodinných vzťahov a väzieb v širšom rodinnom prostredí známe nie sú. Krajský súd však musí konštatovať, že ani prípadné dobré rodinné vzťahy samej osobe nedávajú záruku za ďalšie správanie sa odsúdeného, jeho nápravu a vedenie riadneho života aj s poukazom na jeho doterajšiu kriminálnu minulosť, ktorej ani rodinné väzby nezabránili. Je potrebné zdôrazniť, že vzájomné sociálne väzby medzi odsúdeným a jeho rodinou ho doposiaľ žiadnym spôsobom neodradili od páchania druhovo pestrej trestnej činnosti. Podľa názoru krajského súdu preto ani zistené rodinné vzťahy nedávajú záruku za vzorné a spoločensky konformné budúce správanie sa odsúdeného v prípade jeho podmieneného prepustenia z výkonu trestu na slobodu. Nemenej podstatnou skutočnosťou z pohľadu jeho riadneho začlenenia do spoločnosti je aj slabá pracovná morálka odsúdeného, pre ktorú bol dvakrát vyradený z pracovísk, čo taktiež nedáva záruku, že v prípade podmieneného prepustenia povedie riadny život.

V závere sťažnostný súd poukazuje aj na povahu spáchanej trestnej činnosti a zaradenie odsúdeného do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktoré zaradenie na výkon trestu svedčí o tom, že v prípade odsúdeného sa vyžaduje prísnejšia forma spôsobu výkonu trestu.

Krajský súd pri posudzovaní splnenia podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zohľadnil aj závery nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 36/2022 z 24. 05. 2022, pričom konštatuje, že okresný súd mechanicky neodkázal len na trestnú minulosť odsúdeného, ale komplexne vyhodnotil jeho osobu, a to nielen s poukazom na jeho doterajšiu trestnú činnosť, ale aj s poukazom na jeho aktuálne správanie v ústave na výkon trestu a jeho hodnotenie z tohto ústavu.

Z vykonaného dokazovania je tak zrejmé, že odsúdený mal dostatok príležitostí na to, aby začal konečne viesť riadny život, čo však doposiaľ nevyužil a navyše svoje protiprávne konanie bagatelizuje, čo svedčí o tom, že si neuvedomuje závažnosť svojho konania.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd po zohľadnení všetkých okolností prípadu sťažnosť odsúdeného v zmysle citovaného zákonného ustanovenia ako nedôvodnú zamietol.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.